

3. Stability and Growth Pact. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact_en.

4. Smarter, greener, more inclusive? Indicators to support the Europe 2020 strategy, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9087772/KS-02-18-728-EN-N.pdf/3f01e3c4-1c01-4036-bd6a-814dec66c58c> Eurostat, 06.01.2020 URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/scoreboards/JAVA/Euro_2020/E2020_EN.html#.

5. The Rome Declaration, 25.04.2017 URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/pdf>.

6. European Commission (2016), Next steps for a sustainable European future: European action for sustainability, COM(2016) 739, Brussels.

7. Eurostat (2019), Sustainable development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

8. European Commission (2019), Reflection Paper ‘Towards a Sustainable Europe by 2030.

Сас Ольга Юрїївна,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну (м. Київ).*

Науковий керівник – доцентка Коваль О. М.

ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯ ВІЙНИ: РОЛЬ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ У СТИМУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙ

Повоєнне економічне відновлення є одним із найскладніших викликів, з яким стикаються країни, що пережили збройний конфлікт. Війна, як

правило, залишає країнам зруйновану інфраструктуру, переселенців та економічну нестабільність. Для відбудови післявоєнної економіки роль інвестицій є ключовою [1]. Проте залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій вимагає створення надійної правової бази, яка б забезпечувала стабільність, гарантувала захист прав власності та сприяла зміцненню довіри до економіки.

У цих тезах розглядається, які правові механізми відіграють вирішальну роль у стимулюванні інвестицій під час післявоєнного відновлення економіки, з акцентом на праві власності, гарантуванні виконання контрактів та інвестиційних пільгах.

Відновлення правової стабільності є ключовим фактором у відбудові зруйнованої війною економіки. Інвестори менш схильні вкладати капітал в середовище зі слабким або ненадійним правовим захистом. Чіткі правові рамки гарантують, що інвестиції будуть захищені від експропріації, шахрайства чи політичних гойдалок.

Після конфлікту часто виникають питання, пов'язані з правом власності на землю та майнові спори. Комплексна правова база, яка чітко визначає права власності, має важливе значення для заохочення інвестицій у нерухомість, сільське господарство та інфраструктуру [2]. Без дієвої правової системи, яка ефективно вирішує спори, інвестори можуть бути відлякані.

Ефективна судова система має вирішальне значення для забезпечення виконання контрактів і чесного ведення бізнесу. Війна часто послаблює або руйнує судову систему, що призводить до переривання комерційних відносин. Відновлення довіри до судової системи та зміцнення договірного права необхідні для післявоєнного економічного відновлення [3]. Коли інвестори знають, що договори будуть дотримуватися, вони з більшою ймовірністю інвестуватимуть у довгострокові проекти.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) відіграють ключову роль у післявоєнному відновленні, забезпечуючи капітал, створюючи робочі місця

та передаючи технології. Однак прямі іноземні інвестиції потребують стабільного правового середовища, яке надає гарантії іноземним інвесторам.

Післявоєнні країни можуть залучати прямі іноземні інвестиції шляхом підписання двосторонніх інвестиційних угод (ДІУ), які забезпечують правовий захист іноземних інвесторів. Ці договори зазвичай містять положення про захист прав власності, недискримінацію та механізми вирішення спорів між інвесторами та державою [4]. Пропонуючи такі правові гарантії, країни можуть підвищити довіру інвесторів.

Правові механізми, такі як податкові пільги та створення спеціальних економічних зон (СЕЗ), можуть додатково стимулювати інвестиції. СЕЗ пропонують податкові пільги, спрощені митні процедури та зменшення регуляторного тягаря, що є привабливим як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів [5]. Нормативно-правова база, яка підтримує розвиток СЕЗ, має вирішальне значення для реалізації стратегій післявоєнного відновлення.

Міжнародні організації відіграють важливу роль у підтримці післявоєнного відновлення. Міжнародне право може допомогти захистити інвестиції та запропонувати шляхи вирішення спорів, що є критично важливим для повоєнних економік.

Світовий банк і МВФ часто надають фінансову допомогу та політичні консультації країнам, що відбудувалися після війни. Для забезпечення ефективного та прозорого використання міжнародних кредитів необхідно створити правові рамки [6]. Крім того, міжнародні організації можуть запропонувати юридичну підтримку в розробці законів, які заохочують інвестиції та відновлюють фінансовий сектор.

Іноземні інвестори часто віддають перевагу міжнародному арбітражу як механізму вирішення спорів. Законодавча база, яка визнає міжнародні арбітражні угоди та забезпечує виконання арбітражних рішень, має важливе значення для повоєнних економік. Визнання арбітражу як правового

інструменту підвищує довіру інвесторів та сприяє економічному відновленню [7].

Тематичні дослідження: Правові рамки та інвестиції в післявоєнних економіках

Руанда. Після геноциду 1994 року уряд Руанди здійснив правові реформи для стимулювання інвестицій, включаючи реформування земельного законодавства, покращення виконання контрактів та створення Агентства сприяння інвестиціям Руанди. Ці реформи сприяли залученню значних обсягів ПІІ та економічному зростанню [8].

Боснія і Герцеговина. Після війни в Боснії та Герцеговині правові реформи, спрямовані на реституцію власності та забезпечення виконання контрактів, допомогли відновити довіру інвесторів. Запровадження двосторонніх угод про взаємне сприяння та створення сприятливого для інвестицій правового середовища також сприяли відновленню країни.

Економічне відновлення післявоєнних країн значною мірою залежить від створення міцної правової бази, яка захищає інвестиції, сприяє прозорості та зміцнює довіру до економіки. Правові механізми, включаючи права власності, забезпечення виконання контрактів, інвестиційні угоди та вирішення міжнародних спорів, відіграють вирішальну роль у залученні як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій. Як свідчать приклади Руанди та Боснії, правові реформи можуть значно прискорити процес відновлення зруйнованих війною економік.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Відбудова України після війни: що варто зробити вже зараз. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/10/17/705238/> (дата звернення: 10.09.2024).

2. Posner R. A. Economic Consequences of War and Legal Reforms in Post-War Economies. *Journal of Law and Economics*. 2017. Vol. 60, No 4. P. 899–930.

3. Acemoglu D., Robinson J. A. The Role of Legal Institutions in Post-Conflict Economic Recovery. *American Economic Review*. 2019. Vol. 109, No 8. P. 2764–2789.

4. Trebilcock M. J., Daniels R. J. Rationalizing Investment Treaties in Post-Conflict Environments. *The University of Toronto Law Journal*. 2018. Vol. 68, No 1. P. 34–58.

5. Moran T. H. Foreign Direct Investment and Legal Incentives in Post-War Recovery. *International Journal of Economic Development*. 2019. Vol. 11, No 2. P. 117–136.

6. Stiglitz J. E. Rebuilding Financial Institutions in Post-War Economies: The Role of International Legal Mechanisms. *Global Economic Review*. 2016. Vol. 45, No 3. P. 299–320.

7. Born G. B. International Arbitration as a Legal Mechanism for Post-War Recovery. *Journal of International Dispute Settlement*. 2019. Vol. 10, No 1. P. 3–30.

8. Jones P., Lewis S. Legal Reforms and Foreign Direct Investment in Rwanda: The Role of Law in Post-Conflict Economic Growth. *African Journal of International and Comparative Law*. 2017. Vol. 25, No 4. P. 605–623.